

SOSIAALI- LÄÄKETIETEELLINEN AIKAKAUSLEHTI

JOURNAL OF SOCIAL MEDICINE

Päätoimittaja
Sari Räisänen
editor@socialmedicine.fi

Toimitussihteeri
Suvi Määttä
Puh. 040 5937 048
toimitussihteeri@socialmedicine.fi

Toimitusneuvosto
Anssi Auvinen, Heikki Hiilamo, Ilmo Keskimäki,
Leena Koivusilta, Simo Kokko, Pekka Louhiala,
Esa Läärä, Sami Pirkola, Ossi Rahkonen,
Arja Rimpelä, Eva Roos, Sirkka Sinkkonen
ja Päivi Topo

Julkaisija
Sosiaalilääketieteen yhdistys ry
Socialmedicinska föreningen rf

Puheenjohtaja
Peija Haaramo
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30
00271 Helsinki

Sihteeri
Sanni Helander
Suomen Syöpärekisteri
Unioninkatu 20–22
00120 Helsinki
sihteeri@socialmedicine.fi

Neljä numeroa vuodessa
Tilaushinnat vuonna 2017:
Jäsenet 45 €, opiskelijat 20 €
(Sosiaalilääketieteen yhdistyksen jäsenmaksu)
Muut, yhteisöt ja tilaukset ulkomaille 50 €,
irtonumerot 13 € + postikulut

ISSN 0355-5097
Kirjapaino Hermes Oy 2017

P ä ä k i r j o i t u s

1/2017
54. VUOSIKERTA

Päätoimittajan tervehdys

Kiitän kaikkia lehden kirjoittajia lämpimästi siitä, että olemme saaneet julkaista terveyttä ja hyvinvointia yhteiskunnallisesta näkökulmasta tarkastelevia mielenkiintoisia ja ajankohtaisia tutkimusartikkeleita ja muita kirjoituksia. Lehteen julkaitavaksi tarjottavien käsikirjoitusten määrä on ollut runsas ja toivon, että tämä tulee jatkumaan, koska tarvitsemme kansainvälisten julkaisukanavien ohella korkeatasoisia kotikielisiä julkaisukanavia tieteelliseen keskusteluun ja kansallisella tasolla merkittävän tutkimustiedon välittämiseen.

Esimerkkinä lehdessä julkaistusta kansallisella tasolla merkittävästä tutkimuksesta nostan esille 'Yksilön terveysvalinnat ja vastuu osana itse-määräämis-oikeutta. Asiakirja-analyysi sosiaali- ja terveysministeriön informaatio-ohjauksesta' nimisen artikkelin. Artikkelin on Tanja Moilasen, Anna-Maija Pietilän ja Mari Kangasniemen kirjoittama ja se palkittiin lokakuussa 2016 Sosiaalilääketieteen päivillä Seppo Aro -palkinnolla. Ikäinstituutin johtaja, VTT, dosentti Päivi Topo perusteli palkinnon saajan valintaa seuraavien argumentein. Aihe on terveyspoliittisesti tärkeä ja edustaa melko harvinaista laajaan informaatio-ohjaukseen tähtäävän asiakirja-aineiston analyysia sekä käy keskustelua yksilön moraalien määrittelystä tässä ajassa. Suomalaisessa terveyspolitiikassa informaatio-ohjaus valtionhallinnosta kuntiin ja muihin toimijoihin päin on yksi keskeinen toimintamuoto. Poliittinen keskustelu toisaalta yksilön vastuusta ja toisaalta valinnanvapaudesta on hyvin vilkasta. Artikkelin tuo tähän keskusteluun analyttisen ja systemaattisen näkökulman.

Seppo Aro -palkinto perustettiin vuonna 1997 kunnioittamaan hänen elämäntyötään ja muistoaan; Seppo Aro toimi uransa aikana Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden päätoimittajana ja Sosiaalilääketieteen yhdistyksen puheenjohtajana

sekä aktiivisena yhdistyksen jäsenenä. Hänen tutkimuksellinen mielenkiintonsa kohdistui 1980-luvun puolivälin jälkeen terveydenhuoltoon, sen eettisiin kysymyksiin ja uran loppuvaiheissa erityisesti terveydenhuollon oikeudenmukaisuuteen.

Sosiaalilääketieteellisen Aikakauslehden 54. toimintavuosi käynnistyi muutosten merkeissä, kun lehden toimituksessa tapahtui useita henkilövaihdoksia. Menetimme valtavasti sosiaalilääketieteen alan asiantuntijuutta ja toimitusosaamista, kun lehden entinen päätoimittaja ja pitkäaikainen toimittaja Kristiina Manderbacka jäi pois lehden toimituksesta. Kiitän Kristiinaa lämpimästi häneltä saamastani tuesta sekä sujuvasta ja antoisasta yhteistyöstä. Toimituksesta jäi pois myös lehden erittäin pitkäaikainen toimitussihteeri Krister Björklund, joka tuntee lehden historian useamman vuosikymmenen ajalta. Kiitän Kristeriä erityisesti häneltä saamastani tuesta ja opastuksesta päätoimittajuuteni alussa. Kiitän yhteistyöstä myös useamman vuoden lehteä toimittanutta Maija Huplia, joka antoi hoitotieteen asiantuntijuutensa lehden käyttöön. Kiitän Kristiinaa, Kristeriä ja Maijaa lehdelle tekemästänne erinomaisesta työstä, joka on luonut hyvän perustan lehden tuleville uudistuksille. Lehti siirtyi Kristiinan päätoimittajakaudella hyödyntämään sähköisen julkaisemisen mahdollisuuksia ja tämän ansioista vuoden 2006 jälkeen julkaistut artikkelit ovat kaikkien vapaasti hyödynnettävissä. Kuluvana vuonna tarkoituksenamme on sähköistää myös käsikirjoitusten toimitusprosessi, kun siirrymme hyödyntämään Tieteellisten seurain

valtuuskunnan tarjoamaa Open Journal System (OJS) -julkaisujärjestelmää. Otamme käyttöön myös DOI-tunnisteet, joiden tavoitteena on edistää tiedon löydettävyyttä ja hyödynnettävyyttä. Suurimpana muutoksena näin vuoden aluksi on lehtemme internet-sivujen uusi osoite: journal.fi/SLA. Internet-sivut saavat myös uutta ilmettä ja sisältöä vähitellen tämän vuoden aikana. Tavoitteenamme on myös hyödyntää sosiaalisen median palveluja lehden viestintäkanavana.

Lehden toimituskunta vahvistui vuoden alusta FT Liina-Kaisa Tynkkysen ja TtT Arja Halkoahon asiantuntijuudella. Liina-Kaisan asiantuntijuusalueita ovat erityisesti sosiaali- ja terveystieteiden politiikka, ja Arja on puolestaan tutkimusetiikan asiantuntija. Molempien uusien toimittajien asiantuntemusta tullaan tarvitsemaan lehden sisältöjen kehittämisessä, koska sekä sosiaali- ja terveystieteiden että tutkimusetiikan alueilla on meneillään isoja uudistuksia, kun sote-uudistusta valmistellaan ja Euroopan Unionin tietosuojasetus muuttaa henkilötietojen käsittelyä. Viime vuonna toimituksen uutena sihteerinä aloitti Suvi Määttä. Suvi vastaa lehden verkkosivujen ja toimitusjärjestelmän teknisestä uudistuksesta muiden toimitussihteerin tehtävien lisäksi.

Toivotan Suvin, Liina-Kaisan ja Arjan lämpimästi tervetulleiksi lehden toimitukseen, ja toivon, että lehti tarjoaa lukijoille inspiroivia hetkiä sosiaalilääketieteen kysymysten ja pohdintojen merkeissä.

SARI RÄISÄNEN